

ХЪРБЪРТ УЕЛС

ВРАТА В СТЕНАТА

Превод от руски: Цвета Пеева, 1973

chitanka.info

Една вечер преди три месеца, когато всичко наоколо предразполагаше към откровеност, Лайонел ми разправи за „вратата в стената“.

Разказа ми историята толкова искрено и простишко, с такава подкупваща увереност, че не можах да не му повярвам. Но на сутринта, когато се събудих в съвсем друго настроение, историята ми се видя съвсем невероятна. После, докато лежах в леглото и пиех сутрешния си чай, осъзнах, че се опитвам да открия защо тази толкова неправдоподобна история бе породила у мен такава вълнуващо усещане за достоверност.

Сега вече не се съмнявам, а вярвам, както вярвах, когато слушах Уолъс, че той се е опитвал да ми разкрие тайната си. Но дали бе видял наистина всичко това или само му се бе сторило, притежаваше ли някакъв рядко ценен дар или е бил жертва на фантазията си — не се осмелявам да съдя. Дори обстоятелствата по смъртта му не хвърлиха светлина върху този случай, който си остана и до днес неизяснен.

Нека читателят сам отсъди!

Вече не си спомням какво подтикна този толкова затворен човек да ми се довери — може би случайната ми забележка или моят упрек — обвиних го, че не проявява необходимата инициатива и не подкрепя едно сериозно обществено движение, че не е оправдал надеждите ми. Тогава той каза:

— Мислите ми са заети със съвсем друго... Работата е там... В случая, знаеш ли, не се касае за призраци или привидения, но колкото и да е странно, Редмънд, аз съм като омагьосан. Нещо ме преследва, помрачава живота ми, поражда у мене някаква неясна тъга.

Замълча, овладян от оная стеснителност, която ни обзема, когато се наложи да говорим за нещо вълнуващо, тъжно или прекрасно. После, отначало неуверено, след това все по-плавно и непринудено ми разправи тайната на живота си: беше някакъв натрапчив спомен за неземна красота и блаженство, породил в душата му неутолим копнеж, пред който всички земни дела и развлечения му изглеждали празни, скучни и уморителни.

Сега, когато знам тайната му, струва ми се, че всичко е било изписано на лицето му. Запазил съм една негова снимка, на която е уловено изражението му на някаква странна унесеност. Внезапно загубваше интерес към всичко заобикалящо го, забравяше те,

преставаше да те забелязва, макар да си до него... Но не винаги беше такъв. Когато съсредоточи вниманието си върху нещо, постигаше необикновени успехи. В същност кариерата му представляваше низ от блестящи сполуки.

Нямаше още четиридесет и, уверявам ви, че ако не бе умрял, щеше да получи отговорен пост, а навярно би влязъл и в новия кабинет.

Ученическите си години прекарахме заедно в Сейнт-Атълстанския колеж в Уест Кенсингтън. Без никакви усилия беше винаги пръв по успех. Тогава за първи път чух за тази „врата в стената“, за която ми разправи отново малко преди да умре. Сега съм уверен, че за него „вратата в стената“ е била истинска врата, в реална стена.

Помня как сериозно, без да бърза, се мъчеше да установи кога именно бе влязла в живота му. Разправи ми, че е бил извънредно развито за годините си дете, както казвали, „бил умен като възрастен“. Майка му умряла рано, баща му бил суров човек, зает с делата си адвокат, и отделял много малко внимание на сина си. Животът на момчето бил сив и скучен.

— Видях пред себе си листа на дива лозница, ярко осветени от слънцето, тъмночервени на фона на бяла стена. Забелязах ги внезапно, не си спомням точно в кой момент. Ако не греша, трябва да съм бил тогава на пет години и четири месеца.

Уолъс не си спомняше как бе успял да се измъкне от къщи и по кои улици на Уест Кенсингтън е вървял. Заличило се бе от паметта му. Но бялата стена и зелената врата виждаше сякаш и сега. Ясно си спомняше, че щом я видял, изпитал странно вълнение, нещо го потеглило към нея, приискало му се да я отвори и да влезе. Същевременно чувствувал, че ще бъде неразумно от негова страна и дори лошо, ако се поддаде на това влечение. Твърдеше, че от самото начало знаел, че вратата не е заключена и, че ако поиска, може да влезе.

Сякаш виждах малкото момче как стои пред вратата в стената, понечващо ту да влезе, ту да отmine. По някакъв необясним начин Уолъс знаел, че баща му много ще се разсърди, ако влезе. Минал покрай нея, после, пъхнал ръце в джобовете, засвирил с уста и с независим вид свил зад ъгъла. Там видял няколко мръсни дюкянчета.

Запомнил бе особено работилниците на водопроводчика и тапицера; наоколо се търкаляли прашни тръби, листа ламарина, кръгли кранове и кутии от емайлови бои. Стоял, преструвал се, че ги разглежда, в същност неудържимо го влечало към зелената врата.

Изведнъж го обзело силно вълнение. И, страхувайки се да не би отново да се поколебае, изтичал назад, отворил зелената врата, влязъл и тя се затворила зад гърба му. Така се озовал в градината, чието видение по-късно го преследвало цял живот.

Уолъс с мъка намираше думи, за да предаде впечатлението си от тази градина.

— Във въздуха имаше нещо, което те караше да се чувствуваш бодър, лек и доволен. Всичко наоколо блестеше в чисти, чудесни, нежни тонове. Щом се озовах в тази градина, почувствувах такава радост, каквато обзема човек само в редки минути, когато е млад, весел и щастлив. Там всичко бе прекрасно.

Уолъс се замисли за миг, после продължи:

— Виждаш ли — каза той нерешително, като човек, смутен от нещо съвсем невероятно. — Там имаше две големи пантери... Да, петнисти пантери. И представи си, аз не се изплаших от тях. Пред мен се виеше широка пътека, оградена с мраморни бордюри, от двете страни на която растяха цветя. Двата звяра играеха на топка. Едната пантера ме погледна с любопитство и тръгна към мен; приближи се, ласкаво потри мекото си мъхнато ухо в ръката ми и замърка. Казвам ти, че градината беше вълшебна... Уверен съм... Колко беше голяма ли? О, простираше се надалеч и ми се струваше, че няма край. В далечината се виждаха хълмове. Кой знае къде бе изчезнал изведнъж Уест Кенсингтън. Имах чувството, че съм се върнал у дома.

Знаеш ли, когато вратата се захлопна зад мен, забравих улицата с нападалите кестенови листа, с файтоните и фургоните; забравих, че трябва да се връщам в къщи; забравих всички колебания и страхове, всякаква предпазливост; забравих ежедневието. В миг се озовах в друг свят, превърнал се бях във весело, безкрайно щастливо дете. Това бе съвсем друг свят, озарен от топла галеца светлина; из въздуха се носеше някаква чиста радост, а в небесната синева плуваха леки, осветени от слънцето облачета. Дългата широка пътека, от двете страни на която растяха великолепни цветя, сякаш ме подканваше да тръгна по нея. С мен вървяха и двете големи пантери. Бях сложил

безстрашно малките си ръчички върху пухкавата им козина, чешех ги зад ушите и си играех с тях. Те сякаш приветствуваха моето завръщане. През цялото време имах чувството, че най-сетне съм се върнал в къщи. И когато на пътеката се появи висока прекрасна девойка и усмихната тръгна към мен, казвайки: „Ето те най-после и теб!“, вдигна ме, разцелува ме, пусна ме на земята и ме поведе за ръка — никак не се учудих, съзнавах само, че така трябва да бъде, сякаш бе оживял споменът за нещо щастливо, заличило се по странен начин от паметта ми. Между стъблата на дърветата се виждаха широки червени стъпала; изкачихме се по тях и продължихме по алея, от двете страни на която растяха стари-прастари сенчести дървета. По алеята между червеникавите напукани стъбла имаше тържествени мраморни скамейки и статуи, а по пясъка подскачаха опитомени бели гълъби.

Момичето ме водеше за ръка, като ме поглеждаше от време на време. Помня милите черти на нежното ѝ добро лице с изящно оформена брадичка. С тих, галювен глас тя ме разпитваше и ми разправяше нещо безспорно много интересно, но какво именно, никога не можах да си спомня... Внезапно от едно дърво слезе маймунка-капуцин, удивително чистичка, с червеникаво-кафява козина и добри, лешникови очи, заподскача край мен, като ме поглеждаше, после скочи на рамото ми. Така двамата, весели и доволни, продължихме да вървим.

Уолъс млъкна.

— Продължавай — казах.

— Спомням си само някои подробности. Минахме край старец, който седеше замислен под сянката на лаврови дървета. Вървахме през горичка, където кряскаха палави папагали. През широка сенчеста колонада влязохме в прохладен дворец, където имаше много великолепни фонтани и прекрасни неща — всичко, за което би могъл само да мечтаеш. Там имаше и много хора — някои ясно помня, други — смътно, но всички бяха прекрасни и мили. И по някакъв непостижим начин веднага разбрах, че съм им скъп и се радват, задето отново ме виждат. Движенията им, приветливият, сияещ от обич поглед — всичко изпълваше сърцето ми с неизразим възторг... Да...

За секунда той се замисли.

— Там си намерих другарчета. За мен, самотното дете, това бе голяма радост. Играехме на чудни игри по зелената морава, където

имаше слънчев часовник, заобиколен с цветя. И по време на игрите се обикнахме. Но колкото и да е странно, не помня какви игри играехме. И никога не можах да си спомня. После се появи тъмнокоса жена, с бледо сериозно лице и замечтани очи, с книга в ръка, облечена в дълга, падаща на меки гънки пурпурна дреха. Повика ме и ме заведе в галерията над залата. Другарчетата ми не искаха да ме пуснат, престанаха да играят, стояха и гледаха подире ми, като викаха: „Връщай се! По-скоро се връщай!“

Погледнах жената, но тя не им обръщаше никакво внимание. Лицето ѝ беше сериозно. Седнахме на една скамейка в галерията. Застанах до нея и поисках да надзърна в книгата, която тя държеше на коленете си. Страниците се разтвориха. Тя ми ги показваше и аз изумен гледах: на оживелите страници видях самия себе си. Това бе повест за моя живот; там бе показано всичко, което се беше случило с мен от деня на раждането ми. Най-поразителното беше, че това по страниците на книгата не бяха картинки, нали разбираш, а самата действителност! Да, хората се движеха, събитията следваха едни след други. Ето, появи се майка ми, която почти бях забравил, ето го и баща ми, суров както винаги, появиха се слугите ни, детската ми стая, всички познати домашни предмети. После входната врата и шумните улици, където сновяха файтони. Гледах изумен, като от време на време хвърлях с недоумение поглед към жената; най-после се видях в момента, когато стоях нерешително пред зелената врата в бялата стена. И отново изпитах същата душевна борба и страх.

„А по-нататък?“ — извиках и понечих да обърна страницата, но строгата жена ми хвана ръката. „А по-нататък?“ — настоявах, като се опитвах да издърпам ръката си. И когато тя отстъпи и обърна страницата, тихо, като сянка се наведе и ме целуна по челото.

Но на страниците нямаше нито вълшебната градина, нито пантерите, нито момичето, което ме бе повело за ръка по алеята, нито другарчетата, с които играех. Видях дълга сива улица в Уест Кенсингтън в унил вечерен час, когато още не са запалени фенерите. И аз бях там — малка жалка фигурка; плачех високо, сълзи се търкаляха по бузите ми. Плачех, защото не можех да се върна при моите мили приятели, които тогава ми викаха: „Връщай се! По-скоро се връщай!“. Това вече не беше страница от книгата, а жестоката действителност. Аз

наистина се бях озовал на улицата. Вълшебното място и държащата ме за ръка замислена жена внезапно бяха изчезнали — но къде?

Уолъс пак млъкна и известно време гледа пламъците в камината.

— О, колко мъчително бе това връщане — прошепна той.

— А по-нататък? — промълвих след малко.

— Малко, жалко създание! Бях се върнал в този унил свят! Когато го осъзнах напълно, обзе ме непоносимо отчаяние. И досега помня какъв срам изпитах, че съм плакал пред очите на всички, помня и позорното завръщане в къщи.

Още виждам добродушния стар джентълмен с очила в златни рамки, който се спря и каза, като ме побутна с чадъра си: „Бедно момченце, навярно си се загубило!“ — и то на мен, лондонското момче. Отгоре на всичко му хрумна да доведе полицаи, около нас се събра тълпа и ме отведоха в къщи.

Не мога с думи да предам цялото обаяние на този полупрозрачен, сякаш нереален свят, толкова неприличащ на обикновеното ежедневие, но всичко бе точно така. Ако е било сън, то, разбира се, най-необикновеният сън посред бял ден... Да!

Естествено в къщи имаше суров разпит — трябваше да отговарям на леля, на баща си, на гувернантката... Опитах се да им разправам какво ми се бе случило, но баща ми за първи път в живота ме наби за лъжа. Когато по-късно се осмелих да споделя с леля преживяното — тя на свой ред ме наказва за упорство. После строго ме забраниха да говоря за това. За известно време ми отнеха книгите с приказки, защото и без това съм имал „прекалено развито въображение“. Да, баща ми принадлежеше към старата школа. Нощем преживяното оживяваше в съзнанието ми и аз усещах на устните си вкуса на солените детски сълзи. Молех бога да направи така, че да сънувам моята градина. Да ме върне в моята градина. И аз често я сънувах.

Може нещо да съм прибавил, нещо да съм поизменил — не мога да кажа. Опитвам се да свържа в едно цяло откъслечни спомени и да възкреса това вълнуващо преживяване от ранното си детство. Между тях и по-късните ми спомени има дълбока бездна.

— А опита ли се някога да потърсиш тази градина? — запитах го.

— Не, поне в ранните си детски години. Вероятно от страх да не се загубя отново, следяха всяка моя стъпка. Потърсих пак градината доста по-късно, когато вече се бяхме запознали с теб.

Уолъс ме погледна — на лицето му засия усмивка.

— Играл ли си някога с мен на „северозападен проход“?... Не? Тогава още не се бяхме сприятелили. Играта е такава, че всяко дете с живо въображение бе готово да я играе дни наред. Трябваше да намерим „северозападния проход“ към училище. Пътят дотам ни беше добре познат, но играта се състоеше в това да намерим някакъв околен път. Трябваше да излезем десет минути по-рано от къщи, да тръгнем в обратна посока и да стигнем до училище по непознати улици. Веднъж се заблудих из някакви затънтени улички на отвъдната страна на Кампдън Хил, вече мислех, че съм загубил играта и закъснял за училище. Тръгнах напосоки по някаква задънена уличка и внезапно открих излаз. Минах покрай странно познати ми дюкянчета и неочаквано видях дългата бяла стена и зелената врата, водеща към вълшебната градина. Откритието ме смая. Значи чудесната градина не е била само сън!

Уолъс замълча.

— Мисля, че второто преживяване, свързано със зелената врата, ясно показва огромната разлика между живота на ученика и безгрижието на детето. Във всеки случай този път и през ум не ми мина да вляза веднага. Разбираш ли... бях погълнат само от една единствена мисъл — да не закъснея за училище, боях се за доброто си име на примерен ученик. Вероятно съм изпитвал желание поне да отворя вратата. Но толкова се страхувах да не закъснея за училище, че надвих изкушението. Разбира се, бях ужасно заинтригуван от неочакваното откритие и по пътя все мислех за него. Но това не ме спря. Стигнах запъхтян в училище, целият в пот, но навреме... И можах да мина покрай стената, без да отворя вратичката?! Странно, нали?

Погледна ме замислен.

— Естествено, тогава не подозирах, че градината не може да се намери всеки път, когато пожелаеш. Радваше ме мисълта, че е нейде съвсем наблизо и че зная пътя до нея. Но на първо място бе училището, което неудържимо ме привличаше. Този ден така се случи, че не можах да отида там. На другия ден беше празник и останах в

къщи. Вероятно съм бил за нещо наказан. Не знам. Знам само, че мисълта за чудната градина все повече взе да ме занимава и вече нямах сили да запазя тайната. Споделих я с едно момче... Е, как му беше името... приличаше много на пор...

— Хопкинс — подсказах.

— Да. Хопкинс. Чувствувах, че не бива да го правя, но все пак му разказах. А той взе, че издаде тайната ми. На другия ден в междучасието ме заобиколиха шест момчета по-големи от мен. Сред тях беше оня дангалак Фосит — нали го помниш? И Карнаби, и Морли Ренълдс.

Удивително създание е детето. Чувствувах, че не постъпвам добре, и в същото време ме ласкаеше вниманието, с което ме слушаха тези големи момчета. Същевременно изпитвах мъчителен срам, задето им разправам нещо, което съм смятал за своя свещена тайна. Онова животно, Фосит, се подигра на момичето, което ме поведе по алеята. Престорих се, че не го слушам. Неочаквано Карнаби ме нарече лъжец и почна да спори с мен, когато заявих, че е истина. Казах му, че зная къде се намира зелената врата и мога да ги заведа всичките там. Карнаби заяви, че трябва да потвърдя думите си с дела, иначе лошо ме се пише. Извивал ли ти е някога ръката Карнаби? Тогава можеш да разбереш какво изживях. Заклех се, че съм им разправил истината. Нямаше кой да ме защити. Карнаби беше господар на положението. Бях изплашен и ядосан, ушите ми пламтяха. Държах се като глупак и накрая, вместо да отида сам да потърся чудната градина, помъкнах със себе си цялата тайфа. Вървах отпред със свито сърце, изгаряйки от срам, а подире ми крачеха шестимата подиграващи ми се и заплашващи ме ученици... Не видяхме нито бялата стена, нито зелената врата...

— Искаш да кажеш...

— Искам да кажа, че не я намерихме. Толкова исках да я открия, но не можах. И впоследствие, когато я потърсих сам, пак не успях да я намеря. Сега ми се струва, че през всичките ученически години съм търсил зелената врата в бялата стена, но не можах да я видя нито веднъж, нито веднъж.

— А как се отнесоха момчетата към теб?

— Зверски!... Карнаби ме наказва жестоко за явна лъжа. Помня как се промъкнах крадешком в къщи, за да не видят зачервените ми

очи, и се прибрах горе в стаята си. Заспах целият в сълзи. Но плачех не от обида, а за изгубената градина. Бях убеден, че ако не бях им разправил... Настъпи тежко време за мен, нощем плачех, а денем витаех в облаците. Два срока се отнасях небрежно към задълженията си и получих слаби бележки. Помниш ли? Ти ме изпревари по математика и това ме накара отново да се заема с учене.

Няколко минути приятелят ми гледа червените пламъци в камината, после пак заговори:

— Видях отново зелената врата, когато бях на седемнадесет години. Появи се внезапно пред мен... Пътувах за Падингтън, за приемния изпит в Оксфорд. Седях във файтона и изведнъж се появи стената, вратата и в душата ми нахлуха скъпите незабравими спомени. Файтонът с грохот я отмина. Бях толкова изумен, че не успях навреме да извикам на кочияша да спре. Дадох му знак чак когато завихме зад ъгъла.

„Да, сър?“ — попита той любезно.

„Слушайте! — извиках. — Впрочем, няма нищо. Карайте, че бързам!“

Издържах приемния изпит. Впрочем седях пред камината в кабинета си, в ушите ми още звучаха похвалата на татко, особено ценна за мен, и разумните му съвети. Пушех и си мислех за вратата в дългата бяла стена. „Ако бях спрял кочияша — разсъждавах, — щях да пропадна на изпита, нямаше да бъда приет в Оксфорд и навярно щях да опропастя кариерата си.“ Бях почнал вече да разбирам по-добре живота. Случаят ме бе накарал да се замисля, но все пак не се съмнявах, че очакващата ме блестяща кариера си заслужава тази жертва. Смятах да покоря целия свят, пред мен се разкриваше друга врата. Работех много и упорито, но в мечтите си неизменно съзерцавах вълшебната градина. След това се случи да я видя мимоходом още четири пъти... Да, четири пъти! Пред мен се разкриваха толкова възможности, че споменът за градината помръкна в душата ми, отиде на заден план, загуби обаянието си и властта си над мен.

Веднъж бързах да отида при една жена, която не вярваше, че ще се осмеля да я посетя. Случайно, за да съкратя пътя, минах по една уличка близо до Ърлз Корт и неочаквано се натъкнах на бялата стена и познатата зелена врата. „Странно — казах си, — досега мислех, че е нейде в Кампдън Хил.“ Вратата не ме привличаше този ден. Вярно, е,

че за миг ми се прииска да я отворя — трябваше да направя само някакви си три крачки, но веднага си помислих, че това ще ме забави, ще закъснея за срещата. По-късно съжалих, че поне не надзърнах. Но тогава си въобразявах, че съм постигнал житейската мъдрост. Бях престанал да тичам подир непостижими видения.

Следваха години на упорит труд и не ми беше до вратата. И чак наскоро отново си спомних за нея и ме обзе странно чувство — сякаш някаква пелена обви целия свят. С тъга взех да мисля, че вече никога няма да я видя. Може би съм преуморен, а може и да е от възрастта, нали наскоро ще навърша четиридесет. Не знам какво става с мен, но от известно време съм загубил оптимизма си, който ми помагаше да преодолявам всички пречки. И то сега, при тези политически събития, когато трябва най-ярко да се прояви. Странно, нали? Вече съм уморен от живота и всички земни радости ми се виждат нищожни. Напоследък изпитвам мъчително желание да видя отново градината. Да... и я видях още три пъти.

— Как, градината?

— Не, вратата. И не влязох.

Уолъс се наведе през масичката и в гласа му, когато заговори, звучеше неизмерима тъга.

— Три пъти имах такава възможност. Цели три пъти! Бях се заклел, че щом някога ми се изпречи зелената врата, ще вляза. Искаше ми се да се махна от тази задуха, от този празен външен блясък, от тези уморителни усилия. Щях да вляза и повече нямаше да се върна в този свят. Заклех се, и когато вратата се изпречваше пред мен — не влизах. Три пъти през последната година минавах покрай нея, без да вляза.

Първият път беше една вечер, когато в парламента се обсъждаше важен закон и правителството се задържа само с три гласа мнозинство. Вечеряхме с Хочкис и неговия братовчед в „Брентфорд“. Извикаха ни бързо по телефона и тръгнахме веднага с колата на братовчед му. Едва успяхме да стигнем навреме. По пътя минахме край моята врата — тя изглеждаше съвсем безцветна на лунното сияние. Фаровете на автомобила хвърляха върху нея жълти отблясъци — безспорно беше тя! „Господи!“ — извиках. „Какво има?“ — попита Хочкис. „Нищо“ — отвърнах... и моментът отлетя.

„Направих голяма жертва“ — казах на шефа на нашата партия, когато влязох в парламента.

Но няма можех да постъпя иначе?

Втория път бързах при умирация си баща. Моментът беше пак крайно напрегнат. Но третият случай бе съвсем друг. Случи се само преди седмица. Тогава участието ми в реорганизирания кабинет беше още под въпрос. Сега всичко е решено. Благодаря ти. Та да продължа. Трябваше непременно да узная от Гъркър някои сведения. Бяхме вечеряли заедно и се прибирахме пеш. Тъкмо смятах да го накарам да говори по-откровено и изведнъж в зрителното ми поле се мярна бялата стена и зелената врата. Разговаряйки, я отминахме. Вървахме бавно. Минахме на някакви си двадесет дюйма от нея. „Какво ли ще стане, ако изведнъж се сбогувам с него и вляза в тази врата?“ — запитах се. Но се налагаше да поговоря с Гъркър по още ред нерешени проблеми. „Ще си помисли, че съм се побъркал“ — разсъждавах. И в критическия момент тона повлия на решението ми. Съзнанието ми беше вече прекалено обвързано от светски условности и делови съображения.

Уолъс се усмихна тъжно.

— И ето... Пропуснах и тази възможност. Три пъти за една година се появи случай да вляза във вратата, водеща в света на покоя, блаженството, невъобразимата красота и щастие, каквото никой не познава. И аз вече завинаги загубих тази възможност, Редмънд.

— Откъде знаеш?

— Знам, знам. И какво ми остава? Да вървя по набелязания път, към целта, мисълта за която така властно ме удържа, когато ми се представяше желаната възможност. Казваш, че съм успял в живота, че ми завиждат. Жалък, фалшив блясък!

При тези думи той счупи ореха, който стискаше в едрата си ръка, и разтвори длан.

— Ето го моя успех! Трябва да ти призная, Редмънд, че ме измъчва безизходна печал по загубената вълшебна градина и нощем, когато няма опасност някой да ме види, тръгвам да я диря. Интересно, какво ли ще си помислят хората, ако узнаят, че бъдещият им министър скита самичък нощем и оплаква някаква врата, някаква градина...

Вчера рано сутринта намериха тялото на Уолъс в дълбок ров близо до Ийст Кенсингтънската гара. Там разширяваха железопътната

линия на юг и за да предпазят минаващите по шосето, оградили шахтите с набързо сковани дъски. В стобора имало вратичка, за да минават работниците. По недоглеждане на надзирателите вратичката била оставена незаклучена и през нея минал Уолъс. Може на бледата светлина на фенерите грубият стобор да му се е видял като бялата стена? А дали е съществувала изобщо бялата стена и зелената врата? Не знам.

Предадох ви историята така, както ми я разправи Уолъс. Понякога ми се струва, че Уолъс бе жертва на своеобразна халюцинация, която го завлече до тази, за нещастие, незаклучена вратичка.

Ще кажете, че в крайна сметка той е бил измамен? Дали е така? В случая се докосваме до най-съкровения тайна на мечтателите, на хората, надарени с въображение.

Разказът е публикуван в сп. „Космос“, бр.8 от 1973 г.
Преводът е със съкращения.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.